

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemani:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 " —
mesec " 2 " 20 "

V upravnistvu prejemani:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " 50 " —
mesec " 1 " 20 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 89.

V Ljubljani, v četrtek 19. aprila 1900.

Letnik XXVIII.

Deželni zbor kranjski.

(8. seja.)

Predseduje dež. glavar Oton Detela. Danes je prišel v zbornico tudi bar. Schwegel. Poslanec Lengh je bolan. Na dnevnem redu so poročila o raznih prošnjah. Seja se vrši izredno mirno.

Finančni odsek poroča o naslednjih prošnjah:

Prošnjo mlekarke zadruga v Trnovem pri Ilirski Bistrici, da bi se jej preloži prvi rok za povračilo dež. posojila 1000 kron na dan 1. jan. 1905., je finančni odsek (poroč. grof Barbo) odbil.

Posl. Modic se je oglasil k besedi, ker se mu zdi prestrogo tako prošnja kar naravnost odbiti; saj vender zadruga ne prosi za odpis posojila, temuč le za preložitve prvega roka.

Da pa zadruga za preložitve obroka prosi, ima k temu tehtne vzroke, in sicer posl. Modic navaja: Prve čase imela je v Trnovem brezplačne prostore, katere je morala pa zaradi vode zapustiti. Premestila se je potem v Il. Bistrico, najela je tam dva prostora, eden od drugega do 300 korakov oddaljen, katera sta pa premajhna in nepravilna, in odti mora plačevati 90 gld. letne najemnine. Lansko leto je štela zadr. do 70 udov, in še vedno so se oglašali novi gospodarji; ali sprejeti niso bili zaradi nepravilnih prostorov.

Da se pa vse te ovire in težkoče odstranijo in da bode mogla uspešno delovati, sklenila je graditi si novo lastno poslopje po najnovejšem sistemu.

Ozira se na vse te okolnosti in velike zgradbene stroške, bilo bi umestno, prošnji vsaj deloma ugoditi. Posl. predlaga:

Prošnji mlekarke zadruga v Trnovem pri Il. Bistrici se ugoditi s tem, da se ji preloži prvi rok za povračilo dež. posojila na 1. dan jan. 1902. Pri glasovanju se sprejme z glasovi slovenskih poslancev Modicev predlog.

Nekaterih narodnonaprednih poslancev, ki bi morali poročati, ni bilo v zbornici.

Zato se je preko dveh točk preskočilo na prošnjo okrajnega cestnega odbora ljubljanske okolice za podporo za napravo mostu čez Ljubljanico v Fužinah. Por. posl. Modic. Se dovoli 25% prispevek fiktivnih zgradbenih stroškov.

Prošnja posestnikov iz Huj in Klanca v Kranjskem okraju, da se jim dovoli podpora za popravilo mostu čez Kokro, se izroči dež. odboru, da stvar preišče in stavi primerne nasvete. Sprejeto.

Poroč. posl. Kalan, ki poroča tudi o prošnji županstva v Železnikih, da se mu dovoli podpora za napravo kanala ob dež. cesti v Železnikih. Se dovoli 600 kron.

Društvo ljubljanskih tiskarjev prosi, da se priporoči njihova prošnja za preložitve izdavanja slovenskih učnih knjig v Ljubljano. Poroč. posl. Hribar. Sklene se prošnjo vladi priporočiti. Proti so glasovali nemški poslanci.

Poslanec Rechbach je poročal:

Lovske karte. Dne 2. maja 1899. je dež. zbor sklenil, naj bi dež. odbor prevdarjal, ali bi ne kazalo dotične zakonite določbe tako preurediti, da bi se lovske karte lažje kakor doslej izdajale tudi tujim, ne na Kranjskem stanujočim osebam. Dež. odbor se je prepiral, da je število takih lovskih kart jako malenkostno. Tako se pri magistratu v Ljubljani prodaja na leto povprek po dve lovski karti. Ko bi se zakon v tem smislu preuredil, moralo bi se 353 županstev preskrbeti z blanketi lovskih kart. To bi povzročilo mnogo posla a brez vsake koristi. Dež. odbor torej ne priporoča premembe dotičnega dež. zakona.

Se odobri poročilo dež. odbora.

Sprejeti so bili nadalje predlogi! 1. Nova, k graščini Šrajbarski Turn spadajoča, od krškega okrajnega cestnega odbora na podlagi pogodbe o zameni cest v nepreklicno last pridobljena cestna proga katastrske občine Leskovec v dolgotni okoli 600 metrov se kot pritklina okrajne, iz Krškega čez Šrajbarski Turn v Koritnico držeče ceste, uvrsti med okrajne ceste, preloženi kos zadnje navedene ceste pa opusti kot okrajna

cesta. 2. Deželni odbor se pooblašča, da izplača krškemu okrajnemu cestnemu odboru v pridobitev imenovane ceste obljubljeno podporo 500 gld. iz kredita za cestne namene. 3. Priloženi načrt zakona se odobri.

Proti poročevalcu Barbotu, ki je predlagal, da se pri točki 2. da samo 500 gld., se je oglasil poslanec Pfeifer in predlagal, naj se da 1000 gld., kar je bilo pa odklonjeno z nemškimi in narodno-naprednimi glasovi. Za Pfeiferjev predlog so glasovali vsi katol.-narodni poslanci.

Poročila upravnega odseka:

Ponovljena prošnja posestnikov fare sv. Duha (poročevalec posl. Povše) za izločitev davčnih občin Veliki Trn in Ravno iz občine Krško ter ustanovitve samostojne občine se odstopa dež. odboru v poizvedovanje, kako bi se izvršila ločitve, in z naročilom, da stopi potem s predlogom pred zbornico.

Prošnja vasi Dolenji Lazi za podaljšanje vodovoda Jurjevica-Breže (poročevalec posl. Pakiž) se odstopi dež. odboru z naročilom, da dež. hidrotehnik preišče, kako bi bilo mogoče odcepiti vodovod v Dolenje Laze.

Poslanec dr. Žitnik je utemeljeval samostalni predlog, da se ne sprejme vinska klavzula v novo carinsko in trgovinsko pogodbo z Italijo. Zanimivi, z vsestranskimi dokazi podprti govor priobčimo dobesedno. Predlog se je izročil upravnemu odseku.

Proračun prisilne delavnice. Potrebščina za leto 1900 se proračuna na 212640 kron, in sicer plače uradnega osebja 11440, službenine 1252, plače paznikov 36176, za opravo in orožje 3300, za tovarno 58142, vzdrževanje poslopij 2138, režijski stroški 86000, pokojnine 2076, provizije 5460 itd. Dohodki pa se proračunavajo na 191974 kron, torej se kaže primanjkljaja 20666 kron.

Muzejski sklad L. 1898 je imel ta sklad dohodkov 5718 gld. 47 kr., stroškov pa 5483 gld. 95 kr. Čista imovina je znašala 419.139 gld. 23 kr. Za tekoče leto se proračunava potrebščina na 13292 kron, a pokritje na ravno toliko.

Poslanec Schwegel je povdarjal re-

organizacijo muzeja in obžaloval, da subvencije vlade ne naraščajo. Ko bi vlada v proračunu za l. 1901 uvrstila 5000 gld., bi bilo mogoče stopiti na organizacijo rezervnega zaklada in z ostalimi podporami sestaviti specijelni proračun za muzej, preskrbeti potrebne moči in stopiti na resno reorganizacijo zavoda. Predlaga resolucijo, naj deželni odbor stori korake, da se vladna podpora poviša v ta namen za 10.000 kron. Sprejeto. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. aprila.

Isterski deželni zbor se ne snide v tem zasedanju. Tako poročajo iz Trsta. Vlada ne skliče isterskih poslancev radi tega k rednemu zasedanju, ker so se popolno razbila pravna pogajanja mej italijanskimi in slovenskimi poslanci in se niti ni dosegel modus vivendi, o katerem je svojedobno poročal tržaški židovski »Piccolo«.

Poslanec Kramar o politiki mladočeškega kluba. V minulih praznikih je tudi posl. dr. Kramar stopil pred svoje volilce ter jim poročal o državnem zboru, pred vsem pa o delovanju mladočeškega kluba in njegovih zahtevah. Ko se je govornik dotaknil vseh manj važnih vprašanj, je jel govoriti o sedanjih spravnih poskusih. Pomenljivo je namreč, kar je mož izrekel v nastopnih besedah: Obstrukcija je neodoljiva, ako se do otvoritve državnega zbora ne uvede češčina kot uradni in službeni jezik v čeških okrajih vsaj v oni meri, kakor so to določale Gautscheve naredbe. S tem je govornik jasno pokazal, kako vztrajno hočejo Čehi zahtevati svojih pravic. Poslanec dr. Kramar je konečno tudi zadovoljen z delitvijo Češke na tri dele, ako se pri tem izpolnijo ti-le trije pogoji: 1. Da najde vsak Čeh in vsak Nemec pravico v celi deželi v lastnem jeziku. 2. Deželna uprava mora ostati jednotna. 3. Mešani okraji se morajo določiti po resničnem razmerju obeh narodnostij. Čehi so prijenljivi do skrajnosti, njih zahteve niso niti najmanje pretirane, ker za-

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

VI.

Börnig-Sodingen 2. aprila.

V sredi med mestom Hernejem in trgovom Kastropom ležita vasi —, ali kako bi sicer imenoval precejšen kompleks delavskih hiš, Nemci jim pravijo »Landgemeinde«, — Sodingen in Börnig. Cerkevno spadata v župnijo in dekanijo Kastrop; nastavljen pa je tukaj ekspozit g. Anton Floren. Ravno sedaj se v Paderbornu, kamor pripadajo vsi ti kraji, razpravlja vprašanje, kako naj Börnig-Sodingen postane samostojna župnija.

V sredi med Börnigom in Sodingenom stoji zasilna katoliška cerkev. Zbita je iz desk; stene so ometane, tako da v tem času ni baš premrzlo v nji. Na pročelju je napravljen zvonik s tremi malimi zvonci; za vratni ob strani začasne orglje. Cerkevica je lepo ozaljšana; znamenje, da ima dobrega gospodarja. Samo v hudi zimi, kakor je bila n. pr. letos, je baje precej mrzla. Načrt za

čakati z zidanjem samo še toliko časa, da postane Börnig-Sodingen samostojna župnija.

Goreči dušni pastir je dobro preskrbel za svoje; vsako nedeljo in praznik binira; prva maša je ob pol osmih, druga peta in z blagoslovom ob desetih. Ljudje, ki imajo do cerkve četrto ure, k večjemu dvajset minut, so torej brez izjeme vsi lahko pri sv. maši, če le hočejo.

Včeraj je bila tiha nedelja, prvi april, rojstni dan »železnega« Bismarka. Na več krajih je v predvečer plapolal iz tega vzroka kres, ki se pa seveda z našimi kresovi ne more kosati. Navdušenje za ranjkega kanclerja, ki je Nemce dolgo časa vladal s svojo železno pestjo, pa baje zelo pojenjuje, med tem ko je v Avstriji še v polnem cvetu.

Prevzel sem prvo sv. mašo in imel kratko pridigo. Zopet se je po prostorni cerkvi razlegala beseda božja v našem milem slovenskem jeziku. To so Vam ugibali Nemci, kak jezik bi bil to; Poljaki in Čehi so vlekli na ušesa, bi-li ne ujeli besede, ki je podobna njuni govorici.

Po dokončanem sv. opravilu mi pravi g. nadučitelj: »Imate jih še lepo število.« »Čem več, tem bolje«, mu odgovorim. In

Vrli g. kaplan ima v svoji oskrbi Nemce, Poljake, Čehe, Slovence, morebiti tudi par Italijanov. Taksira jih tako-le: »Najboljši so Poljaki; hodijo radi v cerkev in so sploh poštenji ljudje. Nemcem ne morem kaj reči. Slovenci: deloma so dobri, veliko je pa tudi slabih. Najslabši so Čehi: večinoma socialni demokratje; le redkokdaj se kateri zgubi v cerkev«. In kaplan g. Floren je trezen človek, ki zna izvrstno presojati svoje ljudi.

Popoldan ob polu dveh so imeli Poljaki svojo pobožnost: zbero se v cerkvi in ondi molijo in pojejo svete pesmi. Tudi s Slovenci je bil g. kaplan nekaj časa poskušal tako, pa — ni šlo. Ob polu treh so imeli Nemci krščanski nauk in litanije; ob polu štirih pa smo se zbrali Slovenci v precejšnjem številu. Kako zvesto so Vam poslušali besedo božjo v svojem domačem jeziku! Domotožja je v obilici, zato so tudi nekateri, zlasti ženske, vzeli robce v roke in si brisali oči.

Po pridigi smo imeli pete litanije. Kako milo se pač glasi v tujini lepa slovenska pesem: »Marija k Tebi, uboge reve«. Pevci seveda nimajo kdo ve koliko vaje, pa gosp. Floren je dejal, da ga ni lepšega petja kakor

menil je: »To mora biti pač lepa pesem, ki so jo peli«.

Po cerkvenem opravilu smo zborovali v prostorni dvorani bližnje hiše. Za Slovence zelo vneti g. kaplan je namreč naročil tukajšnjemu »zaupnemu možu«, — Urban Južnik mu je ime, — naj povabi na shod Slovence sosednih krajev. In prišlo jih je veliko število od vseh strani. Tri, da, celo pet ur daleč so prišli, oz. se pripeljali slovenski delavci obiskat svoje rojake.

Bilo je tako lepo domače. Vsem je sijalo iz oči veselje in radost, da se, čeprav raztreseni po najrazličnejših krajih, zberemo k prijateljskemu sestanku. Pripovedoval sem jim o svoji in njih domovini, opominjal k lepemu, krščanskemu vedenju in agitiral za družbo sv. Mohorja; in res se jih je precejšnje število vpisalo na novo. Vem, da je že zdavnaj potekel rok vpisovanja; pa slavni družbin odbor mi je pisal, da jih sprejme še do konca aprila. — Mnogo lepega jim je povedal navdušeni g. kaplan.

»Gospod, kedaj pridete pa k nam v Gladbeck?« »Pa nas v Bruchu nikar ne pozabite!« »Gospod župnik v Henrichenbргу nam je že oznanil, da pridete v kratkem k nam.« »V Hertenu nas je čez 400 Slovencev;

htevajo zase samo to, kar uživajo Nemci, in so voljni skleniti mir s svojimi sosedi. Dokler bodo pa Nemci zahtevali nemški državni ali posredovalni jezik, tako dolgo pa ni misliti na mir, Čehi se ne ustrašijo nikakih žrtv v dosegu miru, a tudi gospodarskih interesov svojih se ne boje žrtvovati, ako bi morali poseči po obstrukciji.

Avstro-ogerska nevtralnost v sedanjih vojski. Nemško narodno društvo za Gor. Avstrijo je na shodu dne 3. t. m. sklenilo resolucijo, v kateri pozivlja vse velesile, pred vsem seveda Avstrijo, naj posredujejo v sedanji vojski, ter protestuje proti kršenju nevtralnosti od strani naše monarhije. Na to po posl. dr. Pesslerju kot načelnika namestniku poslano resolucijo je odgovoril zunanji minister grof Goluhovski, da o posredovanju ne more biti govora, dokler bodo Angleži vztrajali na znanem stališču, trditev o prekršenju nevtralnosti je pa že zavrnil min. predsednik v poslanski zbornici. Na to pismo je znova odgovoril posl. dr. Pessler ter pojasnil, da se je res kršila nevtralnost z nabavo konj, topov, patron itd. in da bodo zastopniki avstrijskega naroda dali duška svojim nazorom v prihodnjem zasedanju delegacij. Ali in kaj bo odgovoril zunanji minister na to pismo, ni še pojasneno.

Spremembe v avstro-ogerski skupni vladi. Iz Budimpešte dohaja te dni senačna vest, da se izvrše v naši skupni vladi v kratkem velike spremembe. Ogerski opozicijski list »Magyar Ország« poroča namreč, da dosedanji zunanji minister grof Goluhovski odstopi z dosedanjega mesta, na njegovo mesto bo pa prišel skupni finančni minister pl. Kallay in na Kallayevo mesto sedanji hrvatski ban grof Khuen-Hedervary. Omenjeni list pripoveduje tudi, da je imel ogerski ministerski predsednik Szell daljši pogovor z banom Hedervaryjem in potem z ogerskim domobranskim ministrom Fejervaryjem, na kar se je Szell takoj podal na Dunaj, kar je baje v direktni zvezi z zgoraj napovedanimi spremembami. — Vest je še precej neverjetna, ker ni lahko umljivo, kako bi prišel na Goluhovskega mesto pl. Kallay, in ker so se vesti glede hrvatskega bana že prevečkrat ponavljale. Že danes se pa sme reči, da bi bili Hrvatje s to spremembo, v kolikor se tiče bana Hedervaryja, prav zadovoljni, ker se je sedanji ban pač vselej pokazal zvestega oprodo Hrvatom protivne ogerske vlade.

Posredovanje v južno-afriški vojski. Bursko poslanstvo je došlo minulo soboto v Haag in s tem dnem se prično njega pravi koraki v dosegu posredovanja mej Buri in Angleži. Burske zahteve niso prav nič pretirane. Zase zahtevajo samo popolno neodvisnost, inozemcem pa hočejo priznati vse pravice, ki so jih uživali dosedaj. Poslanstvo se je obrnilo najpoprej do nizozemske vlade. Z ministerskim predsednikom so se možje minule dni opetovano zgo-

šje ni bilo slovenskega duhovnika; pridite gotovo letos; nas je krog 150. In tako dalje, in tako dalje. In obžaloval sem v tem trenutku, da imam tako malo časa na razpolago. Ko bi imel vsaj še dva tovariša, koliko bi se storilo v enem mesecu!

Slovenec rad poje. Pesem za pesmijo se je vrstila; sedaj sveta, sedaj nedolžna zdravica. — Slovensko pevsko društvo bi uplivalo zelo blagodejno. Ko bi imel več zmožnosti in več časa, pa ko bi imeli Slovenci več socialnega čuta, dalo bi se kaj narediti.

»Jaz pa pojdem na Gorenjsko«, koliko čutil vzbuja pri tej pesmi slov. delavcu v tujini. »Marija z Vogerskega gre«.

»Vsem je bilo videti na obrazu«, mi je po shodu dejal g. Floren, »da jim veselje prihaja od srca«. Zares, bilo je prijetno, tako domače kakor v domovini; manjkalo je samo — kolinskega konzula. Vidiš, ljubi moj konzule, tako v dejanju spolnujem Tvoje očetovske opomine.

Razšli smo se z zavestjo, da smo preživeli zabaven večer. Ko bi se pač nasi slov. rojaki v tujini večkrat zbirali k takim večerom! Lansko leto se je že takorekoč ustanovilo »slov. društvo sv. Jožefa«, pa je — zaspalo. »Ne gre, pa ne gre«, mi je zatrjeval g. Floren, in isto mi je trdil Južnik. Žalibog!

jali. Prosili so tudi avdijske pri kraljici Vilhelmini, ki se jim brzkone ne bo odrekla. Pozneje namerava poslanstvo prositi avdijske pri vseh evropskih dvorih in seveda tudi v Petrogradu. Nizozemska kraljica neki že pritiska na ruskega carja, da stopi z Anglijo v resen dogovor glede premirja v Južni Afriki. In res je došlo predvčeranjim iz Berlinu senačno poročilo, da namerava car v sporazumu z Nemčijo in Francijo postaviti Angliji ultimatum, v katerem ji zapretil, da s 120.000 možmi prekorači afgansko mejo, ako v osmih dneh ne konča vojske in ne predloži cele preporne zadeve mirovnemu sodišču. Kršenje nevtralnosti od strani Portugalske je carja dovedlo do tega, da je storil ta korak. Dosedaj, tako piše »Berliner Tagblatt«, je bil samo še car, ki se je ustavljal močnemu protiangelskemu toku, in sicer največ vsled prigovarjanja carinje, sedaj je pa tudi njega minilo potrpljenje in ne bo več odlašal z odločnimi koraki. — Ko bi bilo temu res tako, bi bila pot burskega poslanstva prav uspešna, kajti jedina Rusija more storiti konec krvavemu klanju na afriških tleh.

Romanje v Rim.

Da bodo romarji bolj lahko vedeli, h kateri skupini pripadajo in kdo jim je vodnik, naj to razdelitev malo točneje priobčimo. Vsi romarji so razdeljeni na XIII. skupin. Pripadajo pa:

I. skupini 17 romarjev iz Koroške, vodnik gosp. Fr. Meško;

II. skupini 12 romarjev iz Štajerske, vodnik gosp. G. Ferme;

III. skupini 71 romarjev in sicer iz Ljubljane župnije frančiškanske, zraven tudi Sinkovec, Suhadolnik in Bertič iz Dobrove, Potokar in Cedilnik iz sv. Jakoba ob Savi, Knoftar iz Mengša, bogoslovec Pavšic in prof. Dolenc; vodnika bota preč. oče provincijal in o. Hijacint;

IV. skupini 77 romarjev in sicer iz St. Peterske fave v Ljubljani, iz Sostra in iz fare M. Device v Polju; vodnika sta gg. župnika Martin Malenšek in Matija Kolar;

V. skupini 57 romarjev in sicer iz župnij St. Jakob v Ljubljani, Trnovo, Brezovica, Goričica, Preska, Janče, Litija, Ig; vodnika bota gg. Josip Dostal, tajnik, in France Birk;

VI. skupini 105 romarjev iz župnij Kamnagorica, Kropa, Bohinjska in Koroška Bela, Boh. Bistrica, Gorje, Mošnje, Begunje, Leše, Jesenice, Dovje, Radovljica, Ribno, Grad, Kranjska Gora; vodniki bodo gg. Matija Mrak, France Hoenigmann, Piber in Rožnik.

VII. skupini 38 romarjev iz župnij Borovnica, Vrhnika, Horjul, Dobrova (Trnovec, Trobec, Malovrh); vodja bota gg. Lovro Gantar, dekan, in France Bernik, kaplan;

VIII. skupini 46 romarjev iz župnij Logatec, Idrija, Žiri; vodnika bota gg. Mihael Arko, dekan, in Josip Lavrič, župnik;

IX. skupini 27 romarjev iz župnij Cirknica, Trnje, Suhorija, St. Peter, Senožec, Sežana, Stari Trg pri Ložu, po 3 osebe iz Trsta in Reke, ki vstopijo v Vidmu; vodja bo gosp. Peter Hauptman, kaplan;

X. skupini 54 romarjev iz župnij Ribnica, Rudolfovo, Stopiče, Šmarjeta, Šmarje, Kostanjevica, Toplice, St. Jernej, St. Janž, Suhor, Metlika, Trebelno, Žalina, Dobropolje, Trebnje, St. Rupert, Vavta vas, Čatež; vodnika bota gg. Anton Fettich, Frankheim, dekan, in Janez Gnjezda, kaplan;

XI. skupini 31 romarjev iz župnij Tržič, Kranj, Šmartin, St. Jur, Predoslje, Besnica, Kokra, Naklo, Smlednik; vodnik bo gosp. France Pokorn iz Besnice.

XII. skupini 26 romarjev iz župnij Kamnik, Komenda, Mengeš, Brdo, Vranja Peč, Vodice, Homec, Jarše, Sv. Ožbalt, Dob; vodnik g. Šimen Žužek, župnik;

XIII. skupini 55 romarjev iz župnij Loka, Selca, Sora, Dražgoše, Leskovic, Trata; vodnika bota gg. Anton Fajfar, župnik, in Franc Finžgar, kaplan.

Vsak romar naj se strogo svoje skupine drži, ker se je po njih tudi v Rimu poskrbelo za stanovanje. Že v železnici naj skušajo skupine bolj skupaj biti. Duhovne pastirje prosimo, naj svojim romarjem povedo, h kateri skupini kdo pripada.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. aprila.

Deželni zbor kranjski. Radi nedostajanja prostora morali smo današnje poročilo pretrgati. Omenjamo še, da je poslanec Pfeifer proti finančnemu odseku prodrl s predlogom, da se usmiljenim bratom v Kandiji podpora že letos zviša. Županstvu v Krškem se je ugodilo, da se jubilejski bolnišnici izposluje pravica javnosti, ostali prošnji krškega županstva sta se zavrnila. Rešile so se razne prošnje. Prošnja občine Holmec se je izročila deželnemu odboru, da poizve mnenje cestnega odbora. Prošnja županstva Struge, Kampilje, Dobropolje, Videm in 150 posestnikov iz Suhe Krajine se je izročila deželnemu odboru, da da izdelati tehnični načrt za cesto od Hinj do Zvirč. Prošnji prebivalcev vasij Stara Žaga, Srobotnik in Novagora se ni ugodilo. — Dolga razprava se je razvila pri točki občinske zadeve. Dr. Tavčar je omenil, da je okrajno glavarstvo razveljavilo sklep deželnega odbora, ki je potrdil pobiranje šolske doklade v občini Predoslje tako, kakor je to sklenil občinski odbor, da namreč podobčina Primskovo plačuje za svojo novo šolo večjo šolsko doklado, nego podobčina Predoslje. Dr. Tavčar je zastopal pravno stališče, da okrajno glavarstvo nima pravice razveljavljati sklepov deželnega odbora, deželni predsednik Hein pa je zastopal nasprotno stališče. Poslanec Kalan je omenjal dejanskih razmer v tej občini ter opisal postopanje okrajnega glavarja v Kranju, kateremu naj se tudi poskrbi Kärberjev ukaz, kako je uradnikom ravnati z ljudstvom. — Prihodnja seja v soboto.

Župnija Jesenice je podeljena tamonjmu župnemu upravitelju g. Avguštinu Sinkovec.

Slovenski delavci — sv. Očetu. Razna delavska društva (z nad 5000 podpisov) bodo po svojih zastopnikih, ki se romanja udeležijo, sv. Očetu poklonila hvaležno pismo udanosti (adreso), ki je latinsko sestavljeno in izraža tele misli: Kar je že prej bilo katoliških družeb, so iz tega papeževga pisma dobile novo poživljajno moč; in kar nove znajdbe pri raznih tovarnah potrebujejo človeških moči, bodisi moških ali ženskih, so z veseljem se jele v koristnih skupinah združevati; dan za dnevom se ustanavljajo Marijine družbe ter druga pobožna zbirališča; snujejo se izobraževalna društva, kjer so udom na razpolago dobre knjige in listi, kjer se tudi skrbi za pošteno razvedrilo in petje, večinoma pod nadzorstvom marljivega duhovstva. — Ker gre delavcem po mestih najbolj trda za primerno stanovanje, se je v Ljubljani in že tudi drugod osnovalo društvo, katero delavcem pod tako ugodnimi pogoji oskrbuje zdrave in prijetne hišice, da jih revež že po nekaterih letih doplačevanja dobi v svojo last. — V pomoč kmetu, katerega ne tare le pomanjkanje delavcev, temuč tudi slabe letine, in pa nizka cena njegovih pridelkov, so se osnovala zadruga in posojilnice; po tej poti kmet cenejši dobiva, česar mu za kmetijo treba, in ložej po ugodni ceni prodaja, kar pridela; in ako si kakšen krajcar prihrani, si ga lahko s poštenim dobičkom tako množi, da revnemu sosedu pomaga iz oderuštva in in ga reši pogina. — Razna ta društva imajo svoje osrednje zveze v Ljubljani. Veliko se je po tej poti že pomagalo v družabni bedi; marsikatera solza se je obrisala društvenikom, marsikje se je na pomoč priskočilo ubogim, ali še večje vrednosti je to, da je po teh društvih se marsikomu povrnila sv. vera, zbudila vest, izginili verski dvomi in mlačnost, se utrdilo krščansko upanje, unela ljubezen do Boga in bližnjega in tako v marsikateri družini se doseglo toliko krščanske sreče, kolikor je v taci razmerah trpinu na zemlji mogoče, ki pa mu ob enem jamči pravo plačilo šele v nebesih. — Sveti Oče! Kar je že dozdej prišlo družbinskim krogom utehe, časne pomoči in osrečujoče probuje vernega življenja, prišlo nam je od Tvoje očetovske ljubezni in skrbi za nas; sprejmi torej za to najgorkejši zahvalo ter v znak hvaležnosti mali dar, ki sicer ne blišči po množini ne po sijaju dragocenosti, odlikuje pa se s tem, da pride iz srčne ljubezni; sprejmi ga, Te prosimo, ter podeli našim željam in ustanovam sv. blagoslov. S tem oče-

čeni se radi zopet podvizamo na svoje delo, vsikdar hvaležno spominjajoč se svojega najboljšega Očeta, katerega nam Bog še mnogo časa ohrani v čilem zdravju, ter ga nikdar ne prepusti nakanam njegovih sovražnikov.

Vaši Svetosti spoštljivo udani in pokorni delavci in delavke raznih katoliških društev v Ljubljanskej škofiji.

V Ljubljani, na praznik vstajenja našega Gospoda Jezusa Kristusa, 1900.

To pismo je sestavljeno v krasnem latinskem jeziku (prelat dr. J. Kulavic). Pri posameznih oddelkih pa so začetne črke v večji obliki pristavljene ter v njih poglavitne misli stavka krasno slikane. Takih začetnic je sedem. Prva nam kaže sv. Očeta, ko svoje pismo o delavcih izročajo delavcu; druga začetnica nam slika bralno sobano, kjer se nahajajo dobre knjige in delavec bere »Slovenca«; v tretji je videti prijazno hišico z lepim vrtičem in zadovoljno delavsko družinico po delopustu; četrta nam kaže bogato žitno polje pridnega kmetiča, v peti začetnici je narisana Ljubljana z gradom, kot središče društvenega gibanja, šesta znači uspeh društvenega življenja, pobožno delavsko družinico zvečer, v sedmi klečijo delavski romarji pred sv. Očetom. Končno je slikar (bogoslovec Fr. Dobnikar) pristavil še papeževe znake: tigar in ključ. Reči smemo, da se je delo prav posrečilo.

Shod v Selcih. Katol. polit. društvo v Ljubljani sklicuje shod v Selcih za belo nedeljo dne 22. t. m. ob 3 uri popoldne v prostorih Fertičarjeve gostilne.

Rimskim romarjem. Poroča se nam, da nekateri hočejo z družimi menjati za romanje. Opozarjamo, da to ni mogoče. Stanovanja v Rimu so že vsa preskrbljena, posamezne skupine bodo stanovale blizu skupaj in v skupinah zopet vsak v svojem oddelku. Ustreglo se je kolikor mogoče vsem željam. Tega reda pa nikakor ni mogoče več izpreminjati. Tudi so romarske karte vse že spisane in sicer vsaka z imenom romarja. Nikakor torej ne gre, da bi sedaj eden menjaval z drugim, posebno pa ne, da bi namesto kake ženske šel možki ali narobe. Prosimo gg. vodnike, naj pouče ljudi, da ne bode na poti in v Rimu neljubih zmešnjav. Tako mnogoštevilno romanje je prijetno in mogoče le tedaj, če se vsak strogo drži reda.

Gg. pevcem rimskim romarjem uljudno naznanja pevovodja, naj gotovo seboj vzemo »Cecilijo« in Aljažovo »Pesmarico«. Za peto mašo v Loretu prinese note sam, prav tako tudi za pete litanije. Če bode mogoče, sedejo pevci že v Ljubljani v isti voz, da se dogovoré vse potrebno. Gotovo pa sedemo skupaj v Pontebi, da homo že med potjo imeli pevske izkušnje. Če kdo gg. pevcev že doma prepoje parkrat svoj glas, prav stori, ker izkušnja v železniškem vozu med silnim ropotom bode le na pol izkušnja. Živeli! — r.

Posebni vlak za rimske romarje bo šel, kakor smo že včeraj omenili, iz Ljubljane na Trbiž in Pontebo, ne pa na Gorico, kakor smo prej mislili. Šel bo iz Ljubljane z drž. kolodvora v Šiški v ponedeljek po belinedelji, 23. aprila, ob 9 uri zjutraj. V Pontebo bo prišel ob 2 uri popoldne, in od tam bo šel posebni laški romarski vlak.

Novomeški okrajni glavar plem. Vesteneck je bil včeraj suspendiran baje zaradi raznih nerednosti v službovanju. Začasno je prevzel vodstvo okr. glavarstva novomeškega okr. glavar pri dež. vladi v Ljubljani pl. Cron.

Značilno imenovanje. Namesto pokojnega vodje Smoleja je vlada imenovala kot člana v šolski odbor obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani učitelja na obrtni šoli Julija Springerja, ki je doma s Pruskega in je protestant. To imenovanje je vsekako značilno!

Osebnosti. Mestna hranilnica ljubljanska je imenovala praktikanta Frana Abulnarja in Ant. Šustersiča asistentoma. — Umrli je brat drž. poslanca Kaizla dr. Edmund Kaizl, advokat v Karlinu.

Iz Tržiča, dne 17. aprila. Velikonočni ponedeljek gre vsakdo rad nekoliko v Emavs iskati veselja v lepi pomladni naravi. Tudi naše katoliško društvo sv. Jožefa ni hotelo

ostati doma. To pot smo jo udarili v Lom, prijazno planinsko vasico. V ondodni cerkvi sv. Katarine se je zbralo veliko število Lomljanov, in ko smo prišli še Tržičani, je bila prostorna cerkev napolnjena. V cerkvi je bil govor in pete litanije Matere Božje. Potem smo se še dve uri prav prijetno zabavali in se proti večerni uri veselili in zadovoljni vrnili v Tržič. Da delovanje našega društva ni brezuspešno, nam dokazuje najbolje to, da mu pristopajo vedno novi udje, in da so katoliški delavci v Tržiču organizovani in združeni tako trdno, da nihče več te organizacije razbiti ne more. S posebnim veseljem naznanjamo, da se je društvu v zadnjem času pridružilo tudi lepo število poštenih mladeničev. Katoliško organizacijo v Tržiču zelo podpira tudi pošteno krščansko berilo, katerega je, hvala Bogu, veliko razširjenega med našim ljudstvom. A tudi liberalci so pri delu ter razširjajo slabe knjige. — Za volitev našega župana je določen prihodnji petek. Pravijo, da je prišla določba, naj stari virilisti in izvoljeni odborniki volijo župana in svetovalca, in potem naj tako vrejeni odbor določi, ali naj se tištim, ki hočejo imeti v prihodnje v odboru virilni glas, ta pravica prizna ali odreče.

N.

Občni zbor Dramatičnega društva se je včeraj vršil skoro samo ob navzočnosti društvenih odbornikov. Vseh udeležencev občnega zbora je bilo 14. Predsedoval je dr. Bleiweis, ki je obžaloval slabo udeležbo in izrekel zahvalo požrtvovalni intendanci, gg. M. Hubadu in Milčinskemu. Tajnik gospod Milčinski je poročal, da je društvo priredilo v pretekli sezoni 81 predstav, za 5 več nego lani. Izvirne drame so bile tri: »Logarjevi«, »Izmajlove«, »Ruda«. Društvo je slavilo 1000 predstav. Proti prepovedi »Tugomera« je vložen rekurz. Pri prireditvi veselice za penzijski fond igralnega osobja se je dobilo 1406 kron. Gospod intendant Milčinski je na to povedal nekaj svojih mislij. Igre, o katerih se kritika ne izreče ugodno, pri našem občinstvu najboljše vspevajo. Zato se gledališko vodstvo težko povspne do tega, da bi vzgajalo prazne fotelje do pravega umetniškega naziranja in pa ob enem dalo občinstvu, kar si želi. Težaven je ta položaj za intendantco in za kritiko, ki pa naj bi o gledaliških predstavah ne bila literarna kritika. Gledališče naj nas razveseljuje, kdor podtika gledališču kak drug namen, se vara (!). Po dnevnem delu naj nam spravi gledališče jednostranski napete sile v ravnotežje. Ako kaka igra doseže ta namen, je že dosegla svoj smoter. In objektivna kritika mora to občinstvu privoščiti, če tudi igra ni imela literarne vrednosti. Opera je bila za tretjino bolj obiskana, nego drama. Končno se je intendantca izjavila, da bodi steber našega gledališča narodna igra s petjem, kateri naj bi se bolj posvetili naši dramatični pisatelji. Kakor smatramo nekatere zgorajšnje opazke za ironiziranje naših razmer, v prvi vrsti prejšnjih intendantov, tako bi ne imeli nič proti temu, da se narodni igri določi obširnejši delokrog. Če se pa bode stalo na stališču, da so najboljše narodne igre »slogerji« »Od stopinje do stopinje«, »Trije pari čevljev«, se pač ne varamo, ako trdimo, da gledališča namen ni tak. Tudi občinstvo bi gotovo rajše gledalo in se plemenitilo ob igrah a la »Revček Andrejček« ali Anzengruberjevih, nego se smeja tja v dan razposajenim subretam. Upamo, da bode intendantca hodila pravo srednjo pot. Poročilo je tudi obljubilo, da se bodo prihodnji ljudske predstave še pomnožile. Blagajnik ravnatelj Pirc je poročal, da je imelo društvo dohodkov 42.090 gld. 78 kr. in stroškov 41.308 gld. 18 kr., prometa 83.401 gld. 96 kr. Denarni uspeh je bil kaj lep, ker je društvo plačalo 3099 gld. 18 kr. starega dolga, a mu še ostane 619 gld. 51 kr. po raznih odbitkih. Predstave so imele 16.586 gld. 16 kr. bruto-dohodka brez abonementa, ki je znašal 1145 gld. 63 kr., in stroškov 10.597 gld. 37 kr. Društvo ima sedaj še 5542 gld. dolga. Proračun znaša za bodoče leto 21.919 gld. 51 kr. dohodkov in 22.500 gld. stroškov. — Izrekla se je zahvala raznim korporacijam za podpore. Župan Hribar je dejal, da vsi slovenski poslanci odkritosrčno glasujejo za podporo slovenskemu gledališču, ker pripoznavajo vspehe intendantce. Pri volitvi odbora sta izjavila ravnatelj Hubad in sodnik

Milčinski, da več ne sprejmeta intendantce. Zbor se je zato preločil za 14 dni, da se dogovori, kako olajšati gosp. prof. Hubadu delo. Namerava se na stroške dramatičnega društva preskrbeti pri Glasbeni Matici profesorju Hubadu suplenta pri dram. društvu, pa mu dati na razpolago pisarniško moč. Taka moč, ki bi skrbela tudi za vse malenkosti, bil bi lahko kak drugi režiser drame, ki naj bi se vzel izmed domačih igralcev. Ako slovensko gledališče zgubi dosedanjega intendantca, pade za nekaj let nazaj. Končno naj omenimo še, da je občni zbor izrekel gospodu občinskemu svetniku Staretu zahvalo za delovanje. Omeniti moramo tudi, da je ravnatelj Pirc uprav kolosalno modro dejal, da mora biti gledališče na vsak način za zabavo, ne pa za vzgojo, ker vzgajamo se lahko iz knjig.

Kat.-slov. politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini priredi v nedeljo dne 29. aprila ob 1/4. uri popoldne v hiši pok. župnika Fišerja političen shod, na katerem bosta poročala deželna poslanca mariborskega političnega okraja: deželni odbornik Fr. Robič in župnik M. Lendovšek. Naj bi bil ta shod, kakor po velikanski udeležbi, tako tudi po važnih svojih sklepih veličastna manifestacija obmejnih Slovencev, za ločitev od Gradca, za samoupravo slov. Štajerja in za ostale nam prikrajšane pravice!

Blagoslovljenje vojaške bolnice. Danes ob 10 so izročili svojemu namenu novo garnizijsko bolnico v Vodmatu. Gospod vojaški kurat Franc Ivanetič je najprej blagoslovil cerkveno posamezna poslopja, potem je daroval sv. mašo pod milim nebom na dvorišču. Nato je v navdušenem slovenskem in nemškem nagovoru prosil božje pomoči in božjega blagoslova od zgoraj na nov zavod, ter je ob koncu še molil za cesarja. Godba je svirala cesarsko himno. Slovesnosti so se udeležili divizionar ekselencia pl. Hoechsmann, brigadir pl. Frank, komandant garnizijske bolnice vitez Wagner, štabna zdravnik dr. Lohnauer in dr. Stare; poveljnik sanitetnega moštva ljubljanskega stotnik Stigelbauer in štabni oficirji, ki so zastopali vse oddelke ljubljanske garnizije. Ganljiva slovesnost bila je strogo interna. Bolnike iz stare garnizijske bolnice koj začno prevažati.

Narodna godba celjska je na veliko soboto poveljevala velikonočno procesijo v Žalcu. V Celju pa letos ni igrala mestna godba ne pri farni ne pri kapucinski procesiji in sicer zaradi znanih lanskih izgrediv, pod katerimi je morala celjska duhovščina prebiti toliko zasramovanja, strahu in škode. Javna tajnost je namreč po Celju, da niso bili daleč od izgrediv nekateri gospodje (?), ki imajo pri mestni godbi in ozir. pri »Musikverein« veliko besedo. — Tako se vse vrača! — Želeti bi bilo, da igra prihodnje leto vsaj pri kapucinski cerkvi, ki je vendar v slovenski okolici, mesto dosedanje nemške godbe, naša narodna. Isto bi bilo dobro tudi pri fari, katera se imenuje v obče tudi od Nemcev slovenska!

Zborovanje v Bišu na Štajerskem. Kat. pol. društvo okraja sv. Lenarta v Sl. g. je zborovalo v Bišu pri sv. Bollenki v Sl. g. 16. aprila. Prav obilno so se vdeležili shoda zavedni možje iz vseh sosednjih župnij, kar priča, da se zanimajo za svoje in zaupajo svojim poslancem; tudi č. gg. duhovniki sosedili bili so navzoči, slava njim! Č. g. predsednik M. pozdravi vrlo ljudstvo, zlasti slavne Bišance, ter razloži namen današnjega shoda. — 1. Dr. Gregorec, drž. poslanec, je govoril o državnem zboru, kjer že dolgo nasprotniki naši in Avstrije ovirajo vse zborovanje — le zadnji čas se je nekoliko na bolje obrnilo — dela se na to, da se doseže sprava med narodi. Poslanec razlaga stavljen predlog o tej spravi enakopravnosti glede jezika v uradnih, v šolah, naj se tudi v gospodarskem oziru nam pomaga, da se naprave narodne zbornice in tudi Slovincem da zastopnik v ministerstvu. — Sprava med Čehi in Nemci na Češkem, med Nemci in Lahi na Tirolskem mora tudi nam prineesti na Štajerskem med Nemci in Slovenci spravo in mir — po postavni poti — upamo, da nam tako bode solnce pravice zasijalo! Ljudstvo je pazljivo poslušalo in pritrdjevalo govorniku! Živio! — 2. Deželni posl. dr.

zbrani, sklenili ne iti več v Gradec, ker je bolje za ljudstvo ne vstopiti v deželni zbor. Uzroke so tako navedli v oklicu do naroda in volilcev svojih, vendar še nekatere reči hoče omeniti. Niso nam v Gradcu prijazni in naklonjeni ne v gospodarskih ne v šolskih zadevah, omenja le krivično, nam škodljivo lovsko postavo, obrestno posojilo, prodajo trt, o nemškem vinorejskem komisarju itd., iz vsega je očevidno, da v Gradcu nič ne dobimo, tako žalostne so razmere, da so poslanci očitno izpostavljeni zaničevanju, ter še prav varni niso; v teh razmerah ne morejo v Gradec, ničesar za nas, vse pa za Nemce ali bolje za Pruse, — tedaj proč od Gradca. Na to se je pritrdilo predlogu: »Na stotine zbranih odobrava izstop slov. dež. poslancev iz dež. zbora. — Proč od Gradca.« Vsem vrlim poslancem izreka se hvala za neumorno delovanje in v nje stavlja se popolno zaupanje. — 3. Č. g. Muršič, predsednik se govori o veri in narodnosti, najberemo knjige, (opomni, da je Bolfanska župnija šesta v škofiji lavant po številu knjig družbe sv. Moh.), časnike, prirejamo bralna društva itd., a svari pred nevernimi, slabimi časniki, knjigami, priporočuje mladim vero in narodnost. — Sledi burno odobravanje! Že tri uri traja zborovanje in je že pozno, napravi se še spomin na sv. Očeta in presv. cesarja ter vsem zahvali: blagor. gg. govornikom kakor tudi poslušalcem; a ljudstvo se veselo razide na svidenje! Živili!

Nemško junaštvo pred sodiščem. Pri tukajšnjem dežel. sodišču se je vršila danes obravnava proti znanemu junaku Schwingshackelnu in njegovemu tovarišu Rischariju, ki sta s pomočjo vojakov napadla v Javtovi gostilni nekatere dijake. Izgovarjala sta se s pijanostjo; sodišče je to okolščino uvaževalo ter jima prisodilo samo po 24 ur. Tudi Gvidon Stadler je bil obsojen na 20 kron globe ali 48 ur zapora, ker je psoval Z. Rauberja »Das ist ein rechter Lausbube«.

Atentat na žepe. Narodno-naprednim agitatorjem se je posrečilo s pomočjo »Naroda« prepričati narodne veljake, da se »konservativci« udeležijo volitev. Včeraj so ves popoldan razni agitatorčki švigali po Ljubljani za pooblastili. Ženske so jim kazale fige. Jedna volilka na Reseljevi cesti je prišla celo na cesto za agitatorjem kazat fige. Včeraj zvečer so se zbrali nekateri agitatorji na čelu jim soc. dem. Kordelič in ugledni Zornič v »Nar. Domu« okolu g. R. ki je sprevidel, da s takim agitacijskim materijalom ne more pripraviti ni volilk, ni volilcev. Zato je baje zadržal mošnjo. Argument: »Človek mora vender imeti pri volitvi vino pred seboj«, ni dosti izdal. Da narodni agitatorji pridejo zopet do denarjev, mora »Narod« pogruntati še kako debelejšo laž, nego jo je v torek o soc. dem. shodu.

Vsprejem gojencev v kadetske šole. Vojno ministerstvo razpisuje natečaj za vsprejem kakih 350 aspirantov v prvi letnik kake kadetne šole s pričetkom prihodnjega šolskega leta sredi meseca septembra. Obrazec za vsprejemne prošnje kakor vse druge podrobnosti in pogoji so razvidni iz razglasa, ki ga je objavil tukajšnji uradni list »Laib. Zeitg.« št. 80.

Ljubljanske novice. Ne previden kolesar. Na Mestnem trgu je sinoči podrl na tla kolesar Iv. Hribar mizarskega vajenca Iv. Kastelica in ga poškodoval na roki. — Izgubila je branjevka M. Zorman denarnico z vsebino 20 kron. — V Ameriko jo je hotel popihati Fran Jeršin iz Goleka pri Novem mestu z dvema prijateljema. Na dolenj. kolodvoru jih je ustavil stražnik in odvedel v zapor. Jeden mej njimi ima v knjižici ponarejeno letnico rojstva.

Nesreča v Šiški. Včeraj zvečer je šel ogledovat v Spodnji Šiški tapetni vajenec Franc Jenko neko še nedodelano hišo. Ko je prišel v sobo, vdrla so se pod njim še ne dobro dodelana tla in 16letni vajenec je padel v klet. Težko ranjenega morali so odnesti na njegov dom.

Povožen. Ivana Kanteta, mestnega delavca je povozil vajenec Kolarjev z biciklom na Mestnem trgu.

Sugestor Krause bo priredil v soboto 21. t. m. v Narodnem domu še jedno predstavo.

Ponesrečila se je minulo nedeljo na

tako nesrečno, da se ji je udrla kri in so jo morali prepeljati v njeno stanovanje v Šiški.

Zdravje v Ljubljani. Od 8. do 14. aprila je bilo 20 novorojenih, 24 jih je umrlo, med njimi 6 za jetiko, 3 vsled mrtvoda, 15 za različnimi boleznimi, med njimi 7 tujcev, 14 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer 5 za ošpicami, 2 za vrtico.

* * *

Peš iz Sofije v Pariz. Dne 12. t. m. je prišel v Ljubljano na Hrvaškem bolgarski dijak Dimitrijevič, ki peš potuje v Pariz. Kakor trdi, dobi 20.000 frankov, ako v dveh mesecih iz Sofije pride v Pariz. Iz Sofije je odšel z 10 franki v žepu. Odpotoval je takoj skozi Varaždin v Gradec.

Iz raznih krajev. — Izlet dunajskih Čehov. Dunajski Čehi pripravljajo za letošnje Binkošti velik izlet v Brno. V Brnu se za vsprejem delajo že velike priprave. — Ogerskih konjev za Angležje so odpeljali doslej z Reke 4467. — Pariško razstavo je v nedeljo obiskalo 118.630 oseb. — Devet oseb umorili so neznani zločinci v Milogi na Poljskem. Njihova žrtev je bogati žid Dawirowicz s svojo ženo in peterimi otroki. Morilci so uropali velike svote. — Proti Bismarckovi ulici v Lincu je doslej uložilo protestov 257 zgornjeavstrijskih občin. — Za katoliško univerzo v Solnogradu je izdal pastirski list briksenški knezoškof dr. Simon Aichner.

Društva.

(Mestna hranilnica v Radovljici) razpošilja ravnokar svoj računski zaključek čez pretečeno leto, iz katerega je zopet razviden jako lep napredek tega domačega zavoda. Čisti dobiček znaša 8.805 K. Prometa imela je za 2.475.531 K. Vlog prejela je 650.330 kron. Skupno stanje vlog 1.463.135 K, naloženih v 2279 knjižicah. Na hipoteke posodila je 228.686 K. Menic eskomptovala je za 193.978, realizovala za 203.411. Vrednost efektov znižala se je za 1.470 K ter znaša koncem leta 94.980 K. Izplačala je hranilnica v tekočem l. 322.777 kron. prejela 258.216 K. Rezervna zaklada 43.617 K. Številke dokazujejo, kako zelo se je ukoreninilo zaupanje do tega zavoda, čeprav bode še nekaj let preteklo, predno bode mogla hranilnica s čistim dobičkom razpolagati, želeli je, da jo podpirajo v napredovanji vsi, da pride čimprej do zaželenega izdatnega uspeha.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 19. aprila. Tukajšnji listi prinašajo iz Gradca skoro gotovo tendenciozno poročilo, da je prišla v deželni zbor deputacija spodnještajerskih Slovencev prosit nemške poslance, naj skrbijo za Spodnještajersko, ker so slovenski poslanci v abstinenci. Župani v deputaciji so obsodili abstinenco slovenskih poslancev, izrazili se proti delitvi dežele in proti slovenski univerzi. Nemški poslanci so obljubili »blagohotno« uvažanje njihovih želja. (Opomba uredn.: V včerajšnji »Tagespost« je šentiljski Egon Pistor nekaj tacega namigaval. To je skoro gotovo njegovo delo in par narodnih janičarjev, ki nimajo s štajerskim slovenstvom nobene skupnosti.)

Praga, 19. aprila. Eksekutivni odbor mladočeške stranke se je bavil z zadnjim govorom posl. Sokola. Zmerni člani so trdili, da je Sokol rušil disciplino. Odbor je sklenil pričeti proti Sokolu disciplinarno preiskavo.

Brno, 19. aprila. »Lidove Noviny« javljajo maloverjetno vest, da so dnevi Körberjevega ministerstva šteti, ker se je Režekova misija na Moravskem ponesrečila. Slovenske stranke se morajo združiti, da ne pride Körberjev naslednik iz nemške manjšine. Ker Körber predloži v prvem zasedanju drž. zbora načrt jezikovnega zakona za urade na Češkem in Moravskem, je to vest sprejeti z največjo nezaupnostjo.

Varšava, 19. aprila. Na mejo Buchare je odpotovalo 20.000 ruskih vojakov.

Vojska v Južni Afriki.

Lord Roberts je te dni z nekim zaupnim poročilom nepopisno vznemiril londonske vojaške kroge. Kake novice jim je spo-

dujejo samo, da ne more pričeti prej nobene akcije, dokler ne dobi dovolj krepkih konj, zimske obleke in nadalje vsaj malenkosti 100.000 mož. Robertsovi vojaki v Bloemfonteinu so jeli bolehati vsled mraza in pomanjkanja vode. Položaj je toraj izredno neugoden, sovražnik pa provzroča vsak dan večje težkoče. — Novih poročil danes ni z bojišča.

London, 19. aprila. Iz Aliwalnortna poročajo 17. aprila. Blizu 300 mož broječ burski oddelek je na potu v Smithfield. Zadnja zasebna poročila iz Wepenera javljajo, da se angleška posadka dobro počuti.

London, 19. aprila. Na meji dežele Basuto so slišali streljanje pušk proti Taba Nehu. Domneva se, da Roberts hoče od Wepenerja umikajočim se Burom prekrizati pot nazaj.

London, 19. aprila. Lord Roberts brzojavlja 17. t. m., da mu je sporočil general Settle iz Bernharda, da je 200 Transvalcev 13. t. m. odločno napadlo Dopaspoort. Kraj je stražil oddelek iregularnih konjnikov. Angleži imajo dva ubita in jednega ranjenega. Burske izgube so velike (?).

London, 19. aprila. Odpoklic Bullerja je neizogiben, ker mu je dal Roberts ostro grajo radi poraza pri Spionskopu. Grajo je dobil tudi Warren in oberst Torneirof.

London, 19. aprila. Warren je odpoklican iz Afrike domov.

London, 19. aprila. Nalivi so angleški tabor v Bloemfonteinu poplavlili. Angležem nedostaje šotorov. V bolnišnicah vlada tifus.

Umrli so:

17. aprila. Jožefa Planinšek, delavčeva hči, 13 mes. Karolinska zemlja 26, bronhitis. — Jožefa Zia-kovsky profesorjeva žena, 68 let, Pred prulami 25, otrpnenje srca. — Ivan Habič, kajtar, 68 let, Radec-kega cesta 11, jetika.

18. aprila. Terezija Žagar, delavčeva hči, 2^a leta, Linhartove ulice 8, vnetje možganske mreže.

V bolnišnici:

15. aprila. Jera Fajdiga, gostija 71 let, naduha.

16. Terezija Uranič, kajtarjeva žena, 49 let, jetika.

V otroški bolnišnici:

17. aprila. Jožefa Primc, paznikova hči, 4 leta, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Dna	Čas opa- zevanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
18	9. zveč.	740-4	8-8	sr. jvzh.	oblačno	0-0
19	7. zjut.	742-8	7-7	sr. jvzh.	jasno	0-0
	2. popol.	743-3	11-6	moč. vzh.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 8-7°, normale: 10-2°.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 18. aprila 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl. 8 05	do gl. 8 10
» » maj-juni . . .	8 06	» » 8 07
» » jesen . . .	8 16	» » 8 17
Rž za pomlad . . .	7 17	» » 7 20
» » maj-juni . . .	7 15	» » 7 17
» » jesen . . .	7 26	» » 7 27
Turšica za maj-juni . . .	5 72	» » 5 73
» » jul.-avgust . . .	5 84	» » 5 85
Oves za pomlad . . .	5 43	» » 5 45
» » maj-juni . . .	5 48	» » 5 44
» » jesen . . .	5 74	» » 5 75

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 8. do dné 14. aprila.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128		Pšenična moka 100 kg	28	80
» » II. »	112		Koruzna » »	17	—
» » III. »	96		Ajdova » »	34	—
Telečje meso »	120		Fizol, liter . . .	—	16
Prasičje » sveže »	160		Grah, » »	—	20
» » prek. »	140		Leča, » »	—	24
Kostrunovo meso »	80		Kaša, » »	—	22
Maslo » »	2		Ričet, » »	—	22
Surovo maslo » »	190		Pšenica » 100 kg	18	—
Mast prasičja » »	140		Rž » »	14	80
Slanina sveža » »	136		Ječmen » »	15	—
» » prekajena » »	150		Oves » »	14	—
Salo » »	120		Ajda » »	18	40
Jajce, jedno » »	—	6	Proso, belo, » »	19	—
Mleko, liter » »	—	16	» » navadno » »	15	—
Smetana, sladka liter » »	80		Koruzna » »	14	40
» » kislila » »	80		Krompir » »	5	60
Med » » kg » »	140		Drva, trda, m ³ » »	7	—
Piščanec » » » »	3		» » mehka, » »	5	—
Golob » » » »	40		Seno, 100 kg » »	4	20
Haca » » » »	—		Slama, » » » »	4	—
Zajec » » » »	—		Stelja, » » » »	—	—

Špiritni laki, vsakovrstni: lak za

za etikete, lak za tla, naravnobarven in v vseh bojah, dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Francišanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 25 11—11

Kratek tolmač laščine

in 366 3—1

kažipot po Rimu,

jako pripravna knjižica, z narisom sv. mesta Rima in italijanskih železnic, po 60 kr. in brez narisov po 40 kr. pri

J. Giontini v Ljubljani.

Vabilo

na

občni zbor

„Kmetijskega društva v Sodražici,

registr. zadruga z omejeno zavezo“,

ki se vrši

v nedeljo 29. aprila 1900

ob 1/4. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Vspored:

1. Pozdrav načelnika.
2. Odobritev računov za leto 1899.
3. Volitev 3 članov načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Volitev novega odbornika.
6. Razni predlogi.

V Sodražici, dné 18. aprila 1900.

369 1—1

Načelstvo.

Nove Šmarnice,

Marijne čednosti in dobrote,

po o. Patisu S. J. spisal

P. Ladislav v Novem mestu,

so izšle, in stanejo v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani v polusnju 1 K 80 h, v usnju 2 K, v usnju z zlato obrezo 2 K 40 h. Po pošti 10 h več.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani,

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža laka in kleja

priporoča

pleskarjem, stavbenim in pohištvenim mizarjem, loščarjem, slikarjem napisov in sobnim slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.

Akvarelne barve, vlažne in suhe.

Anilin-barve.

Bronzo, prašnato, in tekočo bronzo-tinkturo.

Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravnih lesni barvi izdelanega pohištva.

Carbolineum, le najboljše kakovosti.

Čopiče za zidarje, po poljubni ceni.

Čopiče za pleskarje, loščarje, cerkvene, napisne, sobne in slikarje-umetnike ter mizarje.

Črnilo, pisalno in odtiskalno.

Düsseldorfske oljate barve za umetnike v pušicah

Emajline barve.

Fasadne barve, apnenate, tudi hišne proceljne barve iz savinjske doline, neprekosljive glede trpežnosti.

Firneže in olja za slikarje-umetnike.

Kemične barve.

Klej, steklarski ali za okna.

Kredo, gorsko, bolonjsko, temeljno, svetlikasto in kredo za pisavo.

Lake za VOZOVE, kočije, pristne angleške (Wm. Harlandt & sin, London), vzlic podraženju po prejšnji nizki ceni.

Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne namene.

Laneno olje, le kranjsko.

Lanenoolljati firnež, prirejen le iz kranjskega lanenega olja.

Leštilo ali lazurne barve.

Leštilni odtiskalni papir.

Maščobno svetlo voščilo „Fernolend“, naj-boljše svetovno voščilo za čevlje.

Mavec, alabasterski in stuktur. (za modele in stavbe).

Oljate barve v vseh bojah, tudi v 1/4, 1, 2 in 5 kg. imajočih patentovanih pušicah za razpečevalce.

Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem načinu.

Paleta, lesene in porcelanaste.

Slikarsko platno.

Sušilni prašek (slocativ), najboljše sušilo olj-natih barv.

Šmirgljevi prašek za kamnoseke.

Vzorci (patrone) za slikarje.

Zemeljske barve.

Posebnosti za namazanje tal v sobah, dvoranah itd.:

Jantarjeva talna glazura, hipna talna gla-zura, štedilno talno voščilo, sijajno talno voščilo, sijajni talni vosek, oščetni vosek.

Prodaja na debelo in drobno.

== Ceniki zastoj. == 320 4

Le 1 krona za 3 žrebanja.

Zadnji mesec.

Glavni dobitki **60.000** kron, **15.000** kron in **12.000** kron.

V gotovini z 20% odbitka.

„Invalidendank“ srečke
po 1 krono

I. žrebanje: 19. maja 1900.
II. žrebanje: 7. julija 1900
III. žrebanje: 10. novembra 1900.

priporoča **J. C. Mayer** v Ljubljani.

113 1

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 49 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 19. aprila.

Skupni državni dolg v notah . . .	99 05
Skupni državni dolg v srebru . . .	98 95
Avstrijska zlata renta 4% . . .	98 70
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron . . .	98 75
Ogerska zlata renta 4% . . .	97 30
Ogerska kronska renta 4%, 200 . . .	93 65
Ogerske bančne delnice, 600 gl. . .	126 50
Kreditne delnice, 160 gl. . .	230 60
London vista . . .	242 80
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veli . . .	118 35

Dné 18. aprila.

20 mark . . .	23 54
20 frankov (napoleonidor) . . .	19 27
Italijanski bankovci . . .	90 50
C. kr. cekini . . .	11 37
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl. . .	164 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gl. . .	160 —
Državne srečke l. 1864, 100 gl. . .	201 75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	95 50
Tisine srečke 4%, 100 gl. . .	139 50
Dunavske vravnave srečke 5% . . .	256 75

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 . . .	108 —
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . .	95 20
Priporitetne obveznice državne železnice . . .	—
» » južne železnice 3% . . .	67 25
» » južne železnice 5% . . .	99 —
» » dolenskih železnic 4% . . .	99 50
Kreditne srečke, 100 gl. . .	399 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl. . .	335 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl. . .	42 20
Ogerskega » » » » 5 . . .	21 70
Budimpešt, bazilika-srečke, 5 gl. . .	13 —
Rudolfove srečke, 10 gl. . .	65 —

Salmove srečke, 40 gl. . .	173 50
St. Genois srečke, 40 gl. . .	182 —
Waldsteinove srečke, 20 gl. . .	178 —
Ljubljanske srečke . . .	43 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl. . .	122 40
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. . .	296 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl. . .	78 75
Akcije južne železnice, 200 gl. sr. . .	24 70
Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	96 —
Montanska družba avstr. plan. . .	274 30
Trboveljska premogarska družba, 70 gl. . .	333 —
Papirnih rubljev 100 . . .	255 50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba

„**M E R C U R**“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnice.